

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Järjestöyhteistyön tuloksena Aarrejahti

Järjestöt liikuttamassa lapsia perheineen

Roosa-Maria Ojanen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

3 / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Roosa-Maria Ojanen	Sivumäärä 33 ja 11 liitesivua
Työn nimi Järjestöyhteistyön tuloksena Aarrejahti. Järjestöt liikuttamassa lapsia perheineen.	
Ohjaava(t) opettaja(t) Kari Keuru	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Pohjois-Karjalan Liikunta ry ja Tukea harrastamiseen-hanke, Annu Jantunen ja Tintti Karvonen	
Tiivistelmä <p>Tässä opinnäytetyössä tutkin Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n Tukea harrastamiseen-hankkeen pilottikunnan Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoimintoja ja niiden liikunnallisuutta.</p> <p>Opinnäytetyön tilaajana on Pohjois-Karjalan Liikunta ry (Pokali). Opinnäytetyöni on osana Pokalin Tukea harrastamiseen (TUHAT)-hanketta.</p> <p>Opinnäytetyötäni varten tein Webropol-ohjelmalla tehdyn kyselyn, joka lähetettiin eri Outokummun järjestötoimijoille elo- ja syyskuussa 2013.</p> <p>Opinnäytetyötä sekä siitä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa Pokalin TUHAT-hankkeessa ja sen toimenpiteissä. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi ohjeistus Aarrejahti-tapahtuman järjestämiseen, jota voivat hyödyntää Aarrejahtia järjestävät tahot, kuten Pokali, Outokummun Partio ja muut Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöt sekä urheiluseurat.</p> <p>Opinnäytetyön alussa on määritelty opinnäytetyön kannalta keskeiset käsitteet. Tietoperustan jälkeen on kerrottu, kuinka opinnäytetyöprosessi on edennyt, miten aineisto on hankittu ja miten saatu aineisto analysoitiin. Analysoinnin jälkeen käydään läpi työn tulokset ja esitellään tulosten perusteella tehty Aarrejahti-ohjeistus. Johtopäätöksissä arvioidaan muun muassa työn luotettavuutta ja tuodaan tulokset yhteen. Opinnäytetyön lopuksi käyn läpi työn sujuvuutta, eettisyyttä sekä työn hyödynnettävyyttä tulevaisuudessa.</p>	
Asiasanat harrastukset, järjestötoiminta, fyysinen aktiivisuus, tapahtumat, yhteistyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Youth Work and Civic Activity

ABSTRACT

Author Roosa-Maria Ojanen	Number of Pages 44
Title Aarrejahti as a Result of Organizational Cooperation. Organizations Moving Children And Their Families.	
Supervisor(s) Kari Keuru	
Subscriber and/or Mentor The Sports Federation of North Karelia, Annu Jantunen and Tintti Karvonen	
Abstract <p>In this thesis I studied the leisure activities and their sportiveness of the cultural and youth organizations of Outokumpu, the pioneering municipality of the Tukea harrastamiseen –project by the Sports Federation of North Karelia.</p> <p>The thesis is commissioned by the Sports Federation of North Karelia (Pokali). My thesis is a part of Pokali's Tukea harrastamiseen (TUHAT) –project.</p> <p>For my thesis I produced a survey using the Webropol –software. The survey was sent to various organizational operators during August and September of 2013.</p> <p>The thesis and its results can be put to use in the future in Pokali's TUHAT –project and in its actions. As a result of the thesis an instruction manual to organize an Aarrejahti –event was developed, and it can be used by the organizing parties of the Aarrejahti, such as Pokali, Outokumpu Scouts, and other cultural and youth organizations and sports clubs of Outokumpu.</p> <p>The essential concepts of the thesis are defined in the beginning of the thesis. After the basic information, it is described how the creation process of the thesis has moved forward, how the data has been collected, and how the collected data was analyzed. After the analysis, the results of the study are gone through and the instruction manual for Aarrejahti based on the results is introduced. Within the conclusions e.g. the reliability of the study is evaluated and the results are conjoined. In the end of the thesis I look through the flow of the study, its ethicality, and the utilization possibilities of the study in the future.</p>	
Keywords activities, organizational activities, physical energy, events, collaboration	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 ORGANISAATION ESITTELY	5
2.1 Pohjois-Karjalan Liikunta ry	6
2.2 Tukea harrastamiseen-hanke	6
2.3 TUHAT-hankkeen pilottikunta, Outokumpu	7
2.4 Outokummun Partio	8
2.5 Aarrejahti	8
3 TIETOPERUSTA	9
3.1 Harrastustoiminta ja liikuntaharrastus	9
3.2 Fyysinen aktiivisuus ja liikunnallisuus	10
3.3 Aarrejahti-tapahtuman järjestäminen	11
3.4 Järjestöyhteistyö	12
4 OPINNÄYTETYÖPROSESSI	13
4.1 Pohjalla Tukea harrastamiseen-hankkeen tavoitteet	14
4.2 Tutkimuksellisesta toiminnalliseen opinnäytetyöhön	14
4.3 Tutkimusongelma	15
4.4 Tutkimuskysymykset	15
4.5 Aineiston hankinta	17
4.6 Aineiston analysointi	18
4.7 Aineistosta tuotokseen – Aarrejahti-ohjeistus	23
5 ARVIOINTI	26
5.1 Luotettavuuden arviointi	26
5.2 Työn eettisyys	27
5.3 Aarrejahti-ohjeistuksen arviointi	28
5.4 Oma oppiminen	29
6 LOPUKSI	30
LÄHTEET	32
LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Olen toiminut Pohjois-Karjalan Liikunta ry:llä (Pokali) vuodesta 2008 lähtien erinäisissä työtehtävissä, esimerkiksi leirinohjaajana ja kouluttajana. Myös kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmani aikana olen tehnyt Pokalille vapaasti valittavia opintoja, projektiopinnot sekä erinäisiä tuntitöitä, joten oli luontevaa tehdä myös opinnäytetyö kyseiselle organisaatiolle. Olen ollut myös kiinnostunut työskentelemään liikunnan parissa Yhteisöpedagogi (AMK)-tutkinnon saatuaani, joten halusin lisätä ammattiosaamistani liikuntaan liittyen.

Opinnäytetyössäni tutkin Tukea harrastamiseen-hankkeen pilottikunnan Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoimintoja ja niiden liikunnallisuutta Webropol-kyselyn avulla. Kyselystä nousseiden tulosten perusteella toteutin myös Aarrejahti-tapahtumaan kirjallisen ohjeistuksen kyseistä tapahtumaa järjestäville tahoille, esimerkiksi Outokummun järjestöille ja urheiluseuroille.

Opinnäytetyön nimi pohjautuu Aarrejahti-tapahtumaan ja tapahtuman liikunnallisuuteen. Aarrejahti-tapahtuma itsessään ei ollut opinnäytetyöni tulos, mutta opinnäytetyöhöni liittyneeseen kyselyyn vastanneista järjestöistä osa on mukana kyseisen tapahtuman järjestämisessä ja itse tein Aarrejaidin järjestämiseen liittyvän ohjeistuksen. Opinnäytetyön nimessä yhdistettiin Aarrejahti-tapahtuma sekä järjestöjen harrastustoimintojen liikunnallisuus, jota opinnäytetyössäni tutkittiin.

2 ORGANISAATION ESITTELY

Tässä luvussa avaan lyhyesti tilaajaorganisaatitani Pohjois-Karjalan Liikunta ry:tä sekä erityisesti Tukea harrastamiseen- eli TUHAT-hanketta. Kolmanneksi esittelen vielä Aarrejahti-tapahtuman, johon tein myös ohjeistuksen kyseistä tapahtumaa järjestäville tahoille opinnäytetyöni pohjalta. Tässä luvussa käyn myös läpi lyhyesti Outokummun kaupunkia sekä Outokummun Partiota, koska ne ovat olennainen osa etenkin Aarrejahti-tapahtumaa.

2.1 Pohjois-Karjalan Liikunta ry

Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n (Pokali) on Pohjois-Karjalassa toimiva järjestö ja sen päätehtävänä on pohjoiskarjalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnan ja urheilun avulla sekä liikuntakulttuurin elinvoimaisuuden ja monipuolisuuden varmistaminen. Tämän hetken Pokalin strategia on ”Liikunnan iloa”, joka on ollut strategiana myös vuosina 2007-2010. Keskeisiä toimintatapoja strategian toteuttamiseen ovat aktivoiminen, kouluttaminen, vaikuttaminen sekä verkostoituminen keskittyen neljään painopistealueeseen, jotka ovat aikuisliikunta, lasten ja nuorten liikunta, seuratoiminta sekä edunvalvonta. (Pohjois-Karjalan Liikunta ry 2014.)

Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n strateginen tavoite vuodelle 2014 on, että Pohjois-Karjala on iloisen liikkujan urheilumaakunta. Osatavoitteita tähän on muun muassa pohjoiskarjalaisten liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen. (Pohjois-Karjalan Liikunta ry 2014.)

Pokalilla on useita erilaisia hankkeita, esimerkiksi Tukea harrastamiseen-hanke (TUHAT-hanke), johon tein oman opinnäytetyöni ja Työyhteisöliikunnan kehittämishanke (TYKE-hanke) sekä Liikunnasta Laatia Työuriin eli (LATU) –hanke. (Pohjois-Karjalan Liikunta ry 2014.)

2.2 Tukea harrastamiseen-hanke

Opinnäytetyöni toteutui Tukea harrastamiseen-hankkeeseen. Tukea harrastamiseen-hanke on käynnistynyt 1.3.2013. Hanke oli pilottivaiheessa aikavälillä 1.3.2013-31.12.2013. Pilottivaiheessa pilottikunnaksi oli valikoitunut pohjoiskarjalaisista kunnista Outokumpu. Pilottivaiheen kohderyhmänä olivat vuoden 2013 aloittavat Outokummun kunnan alakoulun 1. ja yläkoulun 7.luokkalaiset sekä kyseisten luokkien luokanopettajat ja –valvojat, liikunnanopettajat ja koululaisten vanhemmat. (Tukea harrastamiseen-hankesuunnitelma 2013.)

Syksyllä 2013 TUHAT-hankkeen toimenpiteitä olivat muun muassa Välkkäri-koulutukset eli Välituntiliikunnan ohjaaja-koulutukset oppilaille, toiminnalliset van-

hempainillat sekä Outokummun ala- ja yläkoulun opettajien kouluttaminen liikkuvimpien oppituntien pitämiseen. Muita tehtyjä toimenpiteitä olivat esimerkiksi kuntotestit 1-luokkalaisille sekä joulukuun alussa toteutettu ”Tonttujuoksu”, jonne kutsuttiin Kummun koulun 1-luokkalaiset vanhempineen. Yhtenä isona toimenpiteenä on syksyllä 2013 aloitettu Aarrejahti-tapahtuma, jossa ovat mukana Pohjois-Karjalan Liikunta ry, TUHAT-hanke, Outokummun Partio sekä muita Outokummun alueen järjestöjä ja urheiluseuroja.

Hankkeen tavoitteena on ”Lasten ja nuorten ylipainon ennaltaehkäisy monipuolisten, oman tason ja kiinnostuksen mukaisten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien lisäämisen avulla” sekä ”Terveystiedon edistämistä ja liikunnallistamista tukevien rakenteiden ja yhteistyön luominen” (Tukea harrastamiseen-hankesuunnitelma 2013). Edellä mainituilla toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan tavoitteiden saavuttamiseen.

Tukea harrastamiseen-hankkeen varsinainen hankeaika on 1.1.2014-31.12.2016. Hankeaikana jatketaan pilottivaiheen aikana tehtyjä toimenpiteitä, mutta ne pyritään levittämään koko Pohjois-Karjalaan. Toimenpiteitä ovat muun muassa koulupäivän liikunnallistaminen, harrastustoiminnan aktivointi sekä muut toimenpiteet, esimerkiksi toiminnalliset vanhempainillat ja perheliikuntatapahtumat, joista Aarrejahti on yksi esimerkki. (Pohjois-Karjalan Liikunta ry 2014.)

Vuoden 2013 nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan 86 prosenttia vastaajista (n=1203) sanoo harrastavansa liikuntaa (Myllyniemi & Berg, 2013, 59). Aiemmin vastaava luku on ollut yli 90 prosenttia (Myllyniemi & Berg, 2013, 109). Liikuntaa harrastavien määrä on siis ollut laskussa ja tähän myös Tukea harrastamiseen-hanke pyrkii vaikuttamaan, jotta liikuntaa harrastavien määrä saataisiin jälleen lähes sataan prosenttiyksikköön.

2.3 TUHAT-hankkeen pilottikunta, Outokumpu

Tukea harrastamiseen-hankkeen pilottivaiheen pilottikuntana oli pohjoiskarjalainen kunta Outokumpu. Outokumpu on tunnettu kaivostoiminnastaan, joka päättyi vuonna 1989. Asukkaita Outokummussa on reilu 7000. Outokumpua kutsutaan myös Aarre-

kaupungiksi, joka perustuu vuonna 2009 tehtyyn Masterplan-suunnitelmaan ja kehittämishankkeeseen. Suunnitelman tavoitteena on kehittää matkailua Outokummussa. (Outokummun kaupunki 2014.)

2.4 Outokummun Partio

Outokummun Partio on Outokummussa toimiva seura ja sen tavoitteena on luoda hyvät puitteet liikunnan monipuoliseen harrastamiseen outokumpulaisille. Kohderyhmänä Outokummun Partiolla on erityisesti nuoret, joita Outokummun Partio yrittää saada omaksumaan liikunnallisen elämäntavan ja positiivisen asenteen vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan. Outokummun Partiolla on vajaa 500 jäsentä. (Outokummun Partio 2014.)

Outokummun Partiossa on kahdeksan aktiivisesti toimivaa lajijaostoa, jotka ovat hiihto, kuntoliikunta, lentopallo, pesäpallo, jousiammunta, suunnistus, yleisurheilu ja leiri. Jaostot toimivat itsenäisesti vastaten toiminnastaan kuitenkin johtokunnalle ja yleiskokoukselle. Jaostoilla on muun muassa valmennus- ja kuntoliikuntatoimintaa. Jaostot pyrkivät tekemään yhteistyötä niin outokumpulaisten kuin myös lähikuntien urheiluseurojen kanssa. (Outokummun Partio 2014.)

2.5 Aarrejahti

Aarrejahti-tapahtumaa on järjestetty marraskuusta 2013 alkaen joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai Outokummussa. Tapahtumasta vastaavat Pohjois-Karjalan Liikunta ry sekä Outokummun Partio.

Outokummun Partio sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä seuratukea Aarrekaupungin perheliikunta-hankkeeseen, jonka osana myös Aarrejahti on. Seuratuen avulla on tavoitteena edistää outokumpulaisten perheiden liikkumista. Aarrejahdin lisäksi muita toimenpiteitä ovat esimerkiksi perheliikuntakalenterin tekeminen sekä uusien ohjaajien rekrytointi ja kouluttaminen. (Outokummun Partio 2014.)

Aarrejahdissa ideana on järjestää koko perheelle yhteinen toimintatuokio, jossa sekä lapset että vanhemmat liikkuvat yhdessä. Tapahtuman periaatteita ovat perheiden yhteinen tekeminen sekä yhdessä vietetty aika. Aarrejahdit ovat myös koko perheelle maksuttomia tapahtumia. Aarrejahdissa on eri kerroilla erilaiset teemat järjestävästä tahosta riippuen, esimerkiksi sirkustelua ja vesipeuhua. (Outokummun Partio 2014.) Teemat on sidottu tiettyyn järjestävään tahoon. Esimerkiksi vesipeuhun järjestää Outokummun urheilusukeltajat ja paikkana on tällöin Outokummun uimahalli. Järjestävä taho saa itse päättää omalla kerrallaan, millaista toimintaa kyseinen teema sisältää.

Esimerkiksi ensimmäisessä Aarrejahti-tapahtumassa marraskuussa 2013 oli liikunnallisia toimintapisteitä, jotka kehittävät lasten motorisia taitoja. Toimintapisteet pitivät sisällään muun muassa erilaisia lihaskunto- ja liikkuvuusliikkeitä, tarkkuusheittoja, tasapainoilua ja erilaisia hyppytehtäviä. Ensimmäisen Aarrejahti-kerran järjestivät yhdessä Outokummun Partio ja Pohjois-Karjalan Liikunta ry.

3 TIETOPERUSTA

Kolmannessa luvussa avaan opinnäytetyöhöni liittyviä tärkeitä käsitteitä kuten harrastustoimintaa, fyysistä aktiivisuutta ja Aarrejahti-tapahtuman järjestämistä. Aarrejahti-tapahtuman järjestämisen alta löytyy myös tietoa tapahtumamarkkinoinnista, mutta sekin liittyy myös Aarrejahdin järjestämiseen.

3.1 Harrastustoiminta ja liikuntaharrastus

Opinnäytetyössäni tutkin Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoimintoja. Tällöin kyseessä on ohjattu harrastustoiminta. Harrastustoimintaa onkin hieman vaikea määritellä, koska osa ihmisistä, etenkin nuorista, kokee harrastamisen olevan seura- tai yhdistystoimintaa eikä esimerkiksi omaehtoista tekemistä yksin tai kavereiden kanssa. Vuoden 2013 nuorten vapaa-aikatutkimuksessa tuleekin ilmi, että 14 prosenttia vastaajista ei omasta mielestään harrasta mitään. Tutkimuksessa tätä selitetäänkin juuri sillä, että nuoret eivät välttämättä tiedä tai koe esimerkiksi kaverin kanssa pelaamista harrastuksena. (Myllyniemi & Berg 2013, 39-42.)

3.2 Fyysinen aktiivisuus ja liikunnallisuus

Pohjois-Karjalan Liikunta ry pyrkii lisäämään pohjoiskarjalaisten liikunta- ja fyysistä aktiivisuutta. Yksi keino edellä mainittuun on kouluttaa esimerkiksi järjestötoimijoita enemmän aktiivisiin toimintoihin. Opinnäytetyössäni tutkin TUHAT-hankkeen pilottikunnan Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoimintoja ja etenkin niiden liikunnallisuutta sekä sitä, haluaisivatko he lisätä liikuntaa omiin harrastustoimintoihinsa. Liikunnallisuus harrastustoiminnoissa lisää automaattisesti osallistujien fyysistä aktiivisuutta.

Fyysinen aktiivisuus tarkoittaa kaikkea toimintaa, joka kuluttaa enemmän energiaa kuin paikallaan oleminen. Liikuntaharrastus on osa fyysistä aktiivisuutta, mutta se ei yksissään riitä pitämään fyysistä aktiivisuutta yllä vaan siihen tarvitaan monipuolista arkiliikuntaa. (UKK-instituutti 2013.) Arkiliikuntaa voi lisätä esimerkiksi kulkemalla rappusia hissin sijaan tai pyöräilemällä koulu- tai työmatkat.

Liikunta ja fyysinen aktiivisuus vaikuttaa niin fyysiseen kuntoon kuin myös psyykkiseen puoleen. Jos henkilö ei ole tarpeeksi aktiivinen fyysisesti, on hänellä suurempi riski sairastua muun muassa sydän- ja verisuonisairauksiin, diabetekseen tai rintasyöpään. Psykkisellä puolella on suurempi riski masentua tai dementoitua ilman riittävää fyysistä aktiivisuutta. Liikkuminen ja fyysinen aktiivisuus vaikuttaa positiivisesti myös kognitiivisiin taitoihin. Myös alakouluikäisten lasten koulumenestys on parantunut liikkumisen myötä. Liikkuminen vaikuttaa esimerkiksi tarkkaavaisuuteen sekä työmuistitoimintaan. (Sandström & Ahonen 2011, 141-144)

Liikunta liittyy vahvasti fyysiseen aktiivisuuteen. Liikunta käsitteenä määritelläänkin säännölliseksi ja tarkoituksella tehdyksi fyysiseksi aktiivisuudeksi. Liikunnan tavoitteita voivat olla kunnan kohottaminen, terveyden parantaminen, itsensä kehittäminen tai liikunnasta saatava ilo ja nautinto. Liikunnan eri osa-alueita ovat esimerkiksi terveysliikunta, arkiliikunta, hyötyliikunta, kilpaurheilu sekä kuntoliikunta. 2000-luvulla etenkin lasten ja nuorten organisoitu liikunnan harrastaminen on lisääntynyt. (Hakkarainen & Jaakkola & Kalaja & Lämsä & Nikander & Riski 2009, 15-24.) Organisoitu liikunta tarkoittaa esimerkiksi urheiluseuran harjoituksissa tapahtuvaa liikuntaa.

Esimerkiksi lasten ja nuorten liikuntasuositus on kaksi tuntia liikuntaa päivässä. Liikunnan tulisi olla monipuolista ja hauskaa. Liikuntasuositus voi koostua esimerkiksi useista eri kymmenen minuutin liikuntajaksoista. Muita suosituksia lapsille ja nuorille on, että yli kahden tunnin istumisjaksoja tulisi välttää sekä ruutuaikaa saisi päivässä olla maksimissaan kaksi tuntia. (Husu & Paronen & Suni & Vasankari 2010, 18-19.) Ruutuaika tarkoittaa muun muassa television katsomista sekä tietokoneella olemista.

Opinnäytetyössäni ei tutkittu varsinaisten urheiluseurojen toimintoja, jossa toiminta on pääasiassa liikuntaa. Tärkeää olikin saada tietoa, miten muissa harrastustoiminnoissa tulee liikettä lapsille ja nuorille. Esimerkiksi käsityökerhossa voi myös olla liikettä, vaikkei välttämättä niin paljoa kuin urheiluseuran toiminnoissa tai liikuntakerhossa. Tämä on tärkeää saada tiedoksi, koska jotkut lapset ja nuoret eivät harrasta varsinaisesti liikuntaa ja olisi kuitenkin tärkeää saada myös heidän fyysinen aktiivisuus ja liikunnallisuus paremmalle tasolle.

3.3 Aarrejahti-tapahtuman järjestäminen

Tapahtumajärjestäminen liittyy vahvasti opinnäytetyöhöni, koska Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöille tehdyssä kyselyssä kävi ilmi useamman toimijan halukkuus olla mukana TUHAT-hankkeen toiminnoissa. Osa kyselyyn vastanneista järjestöistä on mukana järjestämässä Aarrejahti-tapahtumaa Outokummussa. Kyseinen tapahtuma on uusi ja sen järjestämiseen tarvittiin ohjeistus, jonka toteutin osana opinnäytetyötäni. Ohjeistus löytyy opinnäytetyön liitteestä.

Tapahtumaa ja tapahtuman järjestämistä voidaan ajatella projektina, jolloin tapahtuman järjestämistä on helpompi hahmottaa. Tapahtumaprojektin eri vaiheita ovat idea, tavoitteiden määrittely, suunnittelu, toteutus sekä päättäminen. Tapahtuman suunnittelun alussa on tärkeää miettiä, minkä takia ja kenelle tapahtumaa järjestetään. Tällöin on hyvä vastata kysymyksiin mitä, miksi ja kuinka. Kun tavoitteet on selkeästi määritetty, on helpompi lähteä suunnittelemaan itse tapahtumaa. Tapahtumasuunnitteluun liittyvät käsitteet tavoitteet ja niiden arviointitavat, toimenpiteet, organisaatio, toteutusaikataulu sekä budjetti (Iiskola-Kesonen 2004, 8-10). Esimerkiksi Aarrejahti-tapahtuman ohjeistukseen on selvitetty milloin tapahtuma järjestetään, kuka tai ketkä

vastaavat tapahtuman järjestämisestä sekä tapahtuman teema. Aarrejahti-ohjeistuksen tarkempi esittely on luvussa neljä.

Vallo ja Häyrinen ovat tehneet tapahtumien järjestämistä varten niin kutsutun tapahtumabriefin kirjassaan ”Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen” (2008). Tapahtumabrief on tietynlainen asiakirja, josta selviää kaikki pääpiirteet järjestettävästä tapahtumasta. Pääpiirteitä ovat muun muassa tapahtuman järjestämisen syy, kohderyhmä, perustiedot tapahtumasta ja sen sisällöstä sekä budjetti. (Häyrinen & Vallo 2008, 149-150.) Aarrejahti-tapahtuman järjestämisessä pystytään myös hyödyntämään tapahtumabriefiä. Useimmissa Aarrejahti-tapahtumaa järjestävissä tahoissa suunnittelija ja toteuttajat voivat olla eri henkilöitä. Tapahtumabriefin avulla kaikki toteuttajat saavat varmasti tiedon, mitä kaikkea heidän täytyy tehdä ja huomioida tapahtumapäivänä.

Tapahtuman järjestämiseen ja onnistumiseen liittyy vahvasti tapahtumamarkkinointi. Tapahtumamarkkinoinnissa on kyse esimerkiksi yrityksen tai yhdistyksen tapahtumien, tuotteiden tai palveluiden myynnin edistäminen markkinoinnin avulla. Jotta tapahtumamarkkinointia voi tapahtua, täytyy itse tapahtuma olla etukäteen suunniteltu, tapahtumalle on määriteltävä tavoitteet ja kohderyhmä sekä tapahtumassa on kokemusellisuutta, elämyksellisyyttä ja vuorovaikutteisuutta. Tapahtumamarkkinoinnin avulla voi esimerkiksi hankkia näkyvyyttä ja hankkia yritykselle tai yhdistykselle uusia jäseniä ja toimijoita. (Vallo & Häyrinen 2008, 18-22.) Aarrejahti-tapahtumassa tapahtumamarkkinointi tulee esille esimerkiksi siinä, että järjestävä taho voi saada itselleen uusia jäseniä tai harrastajia mukaan toimintaansa. Järjestävä taho saa itselleen myös näkyvyyttä.

3.4 Järjestöyhteistyö

Opinnäytetyössäni järjestöyhteistyö nousee esille Aarrejahti-tapahtuman järjestämisessä. Outokummun Partio sekä Pohjois-Karjalan Liikunta ry ovat tapahtumasta vastaavat järjestöt ja muut tapahtuman järjestämisessä mukana olevat järjestöt ovat yhteistyöjärjestöjä.

Yhteistyö tarkoittaa sitä, että tietyillä henkilöillä on jokin yhteinen työ, tavoite, tehtävä tai ongelma ratkottavana. Yhteistyössä, etenkin moniammatillisessa, on tärkeää saada kaikki osaaminen ja tieto yhteiseen käyttöön. Yhteistyöhön liittyy vahvasti myös vuorovaikutuksellisuus ja yhteisen tavoitteen asettaminen. Yhteistyössä tärkeää on tiedon jakaminen muille ymmärrettävästi sekä myös kyky ottaa vastuuta yhteisestä tehtävästä tavoitteen saavuttamiseksi. (Isoherranen 2005, 13-17.)

Aarrejahti-tapahtuman järjestämisessä on mukana pääasiassa aina tapahtumapäivänä yksi (1) kulttuuri- ja nuorisojärjestö tai outokumpulainen urheiluseura. Varsinaista yhteistyötä itse tapahtumapäivänä järjestöjen tai seurojen kesken ei siis ole, vaan yhteistyö tapahtuu siinä, että kaikki järjestöt ovat vuorollaan vastuussa Aarrejahti-tapahtumasta mahdollistaen muun muassa tapahtuman ilmaisuuden osallistuville perheille. Jos Aarrejahti-tapahtuman järjestäisi jokaisella kerralla sama järjestö, voisivat kustannukset nousta liian suuriksi, jolloin tapahtumassa olisi mahdollisesti pääsymaksu. Joillain Aarrejahti-tapahtumapäivänä on useita järjestäviä tahoja, jolloin yhteistyötä tapahtuu myös ennen tapahtumapäivää suunnittelutyössä sekä myös itse tapahtumapäivänä.

Aarrejahti-tapahtumassa mukana olevat järjestöt voivat saada toisistaan myös yhteistyökumppaneita myös muita toimia varten. Järjestöt voivat järjestää esimerkiksi myös vastaavanlaisia tapahtumia tai kehittää kokonaan uutta toimintaa, kun heillä on jo kontakteja myös toisiin järjestöihin.

4 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Opinnäytetyöprosessini alkoi keväällä 2013, jolloin olin ensimmäistä kertaa yhteydessä tilaajaorganisaatioon eli Pohjois-Karjalan Liikunta ry:hyn mahdollisesta opinnäytetyöstä ja sen tarpeellisuudesta. Pokalin puolelta nousi aiheeksi lasten ja nuorten liikunta, joka on yksi Pokalin painopistealueista. Pokalilla oli alkanut vuoden 2013 alusta myös uusi Tukea harrastamiseen-hanke, johon opinnäytetyöni liitettiin. Opinnäytetyöni työelämäedustajaksi valikoitui aluksi Tukea harrastamiseen-hankkeen työntekijä Annu Jantunen, mutta Jantusen siirtyessä toisiin työtehtäviin Pokalilla, toiseksi ohjaajakseni tuli TUHAT-hankkeeseen valittu hankekoordinaattori Tintti Karvonen.

Opinnäytetyöprosessini on muuttunut alkuperäisestä suunnitelmasta toteuttaa ainoastaan kyselytutkimus Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöille. Kyselyn vastausten perusteella nousi tarpeeksi tuottaa ohjeistus Aarrejahti-tapahtuman järjestämiseen ja näin ollen se lisättiin osaksi opinnäytetyötäni. Alun perin opinnäytetyö oli siis tutkimuksellinen, mutta opinnäytetyöprosessin edetessä pidemmälle se muuttui toiminnalliseksi opinnäytetyöksi.

Opinnäytetyöprosessini venyi keväästä 2013 maaliskuuhun 2014 saakka, koska tein opinnäytetyön ohella myös muita opintojani sekä koulun ulkopuolisia töitä. Toisaalta tämä ei haitannut itse opintojen kulkua, sillä opintoni ja valmistumiseni olivat joka tapauksessa etuajassa verrattuna normaaliin valmistumisaikatauluun.

4.1 Pohjalla Tukea harrastamiseen-hankkeen tavoitteet

Tukea harrastamiseen (TUHAT) – hankkeessa pyritään lisäämään lasten ja nuorten fyysistä aktiivisuutta (Tukea harrastamiseen-hankesuunnitelma 2013.) Tämän tavoitteen pohjalta lähdettiin tutkimaan, millainen osuus Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoiminnoilla on lasten ja nuorten fyysisessä aktiivisuudessa. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, onko järjestöjen harrastustoiminnoissa liikuntaa ja haluaisivatko he lisätä liikuntaa toimintoihinsa. Kyselyn yhtenä tavoitteena oli selvittää myös, millaista tukea Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöt tarvitsisivat harrastustoimintojensa kehittämiseen.

Tukea harrastamiseen-hanke on myös järjestämässä Aarrejahti-tapahtumaa Outokummussa, joten oli luonnollista liittää Aarrejahti-ohjeistuksen tekeminen opinnäytetyöhöni. Jollen olisi tehnyt kyseistä ohjeistusta, olisi sen joutunut suunnittelemaan ja tekemään TUHAT-hankkeen hankekoordinaattori Tintti Karvonen.

4.2 Tutkimuksellisesta toiminnalliseen opinnäytetyöhön

Opinnäytetyöni oli alun perin suunniteltu tutkimukselliseksi opinnäytetyöksi. Työni kyselyyn vastanneiden lukumäärä oli kuitenkin hyvin pieni. Kyselystä ja sen vastauk-

sista tuli kuitenkin ilmi tarve tuottaa uuteen Aarrejahti-tapahtumaan ohjeistus. Tästä johtuen opinnäytetyöni muotoutui prosessin edetessä toiminnalliseksi opinnäytetyöksi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena on ohjeistaa, opastaa, järjeistää tai järjestää käytännön toimintaa. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyy sekä käytännön toteutus että sen raportointi. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapana voi olla esimerkiksi opas, vihko, kirja, kansio tai järjestetty tapahtuma. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.) Opinnäytetyössäni tuotin ohjeistuksen Aarrejahti-tapahtuman järjestämiseen. Lisätietoja Aarrejahti-ohjeistuksesta löytyy luvusta 4.7.

4.3 Tutkimusongelma

Lasten ja nuorten fyysinen aktiivisuus on vähentynyt sekä lihavuus lisääntynyt. Lapsuusiän lihavuuden johdosta aikuisiän lihavuus on myös todennäköistä. Liikunta ei enää sisälly luonnostaan koululaisen päivään ja tähän tarvitaan toimenpiteitä, jotka lisäävät sekä koululaisen liikuntaa että fyysistä aktiivisuutta. Koulun liikunta pitää sisällään niin liikuntatunnit, välitunnit, koulumatkat, kerho- ja iltapäivätoiminnot sekä liikunnalliset tapahtumat ja teemapäivät. (Tukea harrastamiseen-hankesuunnitelma 2013.) Opinnäytteessäni tutkin sitä, millainen osuus Outokummun kulttuuri- ja nuorisjärjestöjen harrastustoiminnoilla on lasten ja nuorten fyysisessä aktiivisuudessa ja liikunnallisuudessa heidän vapaa-ajallaan.

Opinnäytetyössäni on myös tarkoitus selvittää, millaista tukea kulttuuri- ja nuorisjärjestöt tarvitsisivat liikunnan lisäämiseksi toimintoihinsa. Tällöin Tukea harrastamiseen-hankkeessa voitaisiin panostaa näihin tukitoimiin, esimerkiksi koulutuksien aiheisiin ja sisältöihin.

4.4 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössäni lähdin tutkimaan Tukea harrastamiseen-hankkeen pilottikunnan Outokummun kulttuuri- ja nuorisjärjestöjen harrastustoimintoja ja niiden liikunnallisuutta. Kysely toteutettiin Webropol-ohjelmalla. Suurin osa kysymyksistä oli monivaihtokysymyksiä ja asteikkoihin perustuvia kysymyksiä. Päädyimme edellä mainittui-

hin kysymysmuotoihin Pokalin työntekijöiden kanssa, jotta kyselyn täyttämiseen ei menisi niin paljoa aikaa kuin avoimien kysymysten vastaamiseen.

Kyselyn alussa selvitettiin, mikä on kunkin järjestön kohderyhmä kysymyksillä kohderyhmän iästä ja sukupuolesta. Sen jälkeen vastaajilta kysyttiin itse pääaiheesta eli millaista harrastustoimintaa järjestöillä on ja kuinka usein niitä järjestetään. Viidennessä kysymyksessä vastaajien tuli arvioida harrastustoimintojensa liikunnallisuutta.

Järjestöjen tuli myös arvioida, kuinka paljon kävijöitä heillä on eri toiminnoissaan vuodessa. Toiminnot oli jaoteltu kerhoihin, erityislasten kerhoihin, liikuntakerhoihin, pienryhmätoimintaan, kursseihin ja työpajoihin, koulutuksiin ja muihin toimintoihin. Seitsemännessä ja kahdeksannessa kysymyksessä järjestöiltä kysyttiin erityisen tuen tarpeessa olevien harrastustoiminnoista ja resursseista järjestää kyseistä toimintaa. Mikäli järjestölle ei ollut resursseja järjestää kyseenomaista toimintaa, pyydettiin heitä selvittämään, miksei heillä ole resursseja.

Kysymyksissä 10-14 selvitettiin eri järjestöjen toiminnan laajuutta ja uusien toimintojen aloittamista. Nämä kysymykset olivat tärkeitä Pokalille, koska niistä selvisi, millaista tukea järjestöt tarvitsisivat esimerkiksi uusien toimintojen aloittamiseen.

Kyselyssä selvitettiin myös Internet-sivusto menoksi.fi-palvelun käyttöä. Tämä kysymys tuli suoraan Pokalin työntekijöiden toiveesta mukaan kyselyyn, koska Pokali on ylläpitämässä edellä mainittua sivustoa ja pyrkii laajentamaan sen käyttäjäkuntaa suuremmaksi. Menoksi.fi-palvelussa on kyse koko Pohjois-Karjalan alueen liikunta- ja harrastekalenterista.

Jos tekisin Webropol-kyselyn nyt uudestaan, olisi se hieman erilainen kuin viime elokuussa tehty. Suurin osa kysymyksistä oli pakollisia vastaajille. Esimerkiksi jos kysyttiin uusista toiminnoista eikä niitä ollut suunnitellut, olisi seuraavan kysymyksen asetuksen voinut muuttaa niin, ettei sitä olisi tullut uudelleen vastattavaksi.

4.5 Aineiston hankinta

Webropol-ohjelmalla tehty kysely lähetettiin Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen toimijoille sähköpostitse elokuussa 2013. Vastausaikaa kyselyyn annettiin kaksi (2) viikkoa. Kyseisen kahden viikon aikana järjestötoimijoille lähetettiin myös muistutusviestejä kyselyyn vastaamisesta. Kysely lähetettiin Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n työntekijän Annu Jantusen toimesta sähköpostitse, koska järjestöjen yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteet oli tarkoitettu vain Pokalin työntekijän käyttöön. Koimme myös, että järjestötoimijat vastaisivat paremmin toiselle järjestötoimijalle kuin opiskelijalle, mutta tässä olimme väärässä eikä vastauksia tullut paljoa.

Vaikka kyselyyn vastaamiseen annettiin aikaa sekä vastaamisesta muistutettiin useamman kerran, ei vastauksia tällä keräystavalla saatu kuin vain kuusi (6) kappaletta. Kysely oli lähetetty kuitenkin yhteensä 41 eri järjestötoimijalle Outokummun seudulla. Mielenkiintoista on, että kysely avattiin kuitenkin 24 kertaa lähettämättä vastausta. Pohdimme syyn vastaamattomuuteen olleen muun muassa huonolla ajankohdalla. Syksyisin alkavat usein järjestöjen uudet kerhot kesän jälkeen, jolloin ei välttämättä ole aikaa muulle ylimääräiselle.

Koska aineiston määrä oli vain kuusi (6) kappaletta, rupesimme yhdessä Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n työntekijöiden kanssa pohtimaan muita keinoja saada vastauksia järjestötoimijoilta. Pohdimme niin haastattelua paikan päällä Outokummussa kuin myös puhelimitse tehtävää haastattelua.

Aluksi päädyimme tekemään puhelinhaastatteluja saadaksemme lisää vastauksia kyselyyni. Haastetta puhelinhaastatteluihin teki Outokummun kaupungin Internet-sivuilla olevat virheelliset tiedot ja puhelinnumerot. Soitin esimerkiksi usealle eri järjestötoimijoille, jotka ilmoittivat, ettei kyseistä järjestöä ole enää olemassa. Osassa järjestöjen yhteystiedoissa oli myös käytöstä pois otettu puhelinnumero, jolloin jouduin lähettämään sähköpostia järjestön yhteyshenkilölle. Sähköposteihini ei myöskään vastattu.

Myös puhelinhaastattelut tuottivat ongelmia enkä saanut tätä kautta yhtään vastausta. Soittaessani eri järjestötoimijoille, sain useimmiten vastaukseksi, ettei heitä kiin-

nosta kyselyyn vastaaminen tai heillä ei ollut juuri sinä hetkenä aikaa vastata kyselyyn. Ehdotin uusia soittoaikoja ja sähköpostitse kyselyyn vastaamista, jolloin järjestötoimijat sanoivatkin, että he voivat sähköpostin kautta vastata kyselyyn. Lähetettyäni useamman kerran sähköpostia kyseisille järjestötoimijoille, en silti saanut uusia vastauksia kyselyihini.

Paikan päällä Outokummussa tehtävät haastattelut eivät myöskään onnistuneet. Tässä vastaan tuli aikataulut niin omalta puoleltani kuin myös Outokummun järjestötoimijoiden puolelta. Yhteistä aikaa ei löytynyt, vaikka ehdotin useita eri aikoja soittaessani järjestötoimijoille, jolloin olisin ollut valmis menemään Outokumpuun suorittamaan haastattelua. Opinnäytetyöni palautuspäivämäärä myös rupesi lähestymään, joten tulimme Pokalin työntekijöiden Annu Jantusen ja Tintti Karvosen kanssa siihen tulokseen, ettemme saa enää vastauksia kyselyyn.

Kyselyäni koskien Outokummun kulttuuri- ja nuorisjärjestöjen harrastustoimintoja lähetettiin yhteensä yli neljällekympmenelle (40) eri toimijalle. Mielenkiintoista on, että vaikka vastauksia tuli vain kuusi (6) kappaletta, kysely avattiin kuitenkin kaksikymmentäneljä (24) kertaa vastaamatta itse kyselyyn. Voidaankin pohtia, minkä takia kysely avattiin, muttei vastausta kuitenkaan lähetetty. Syynä tähän voisi olla esimerkiksi ajan puute kyselyn avaamishetkellä ja sen unohtaminen, jolloin kyselyyn ei vastattu myöskään jälkikäteen.

Järjestötoimijat toimivat usein myös vapaaehtoisena eivätkä he välttämättä halua käyttää enempää vapaa-aikaansa järjestöön liittyviin tehtäviin kuin on pakko. Tätä voidaan pitää myös yhtenä syynä siihen, ettei kyselyyn saatu enempää vastauksia.

4.6 Aineiston analysointi

Aineiston analysointiin ja etenkin sen luotettavuuteen vaikuttaa aineiston koko. Tätä on arvioitu erikseen luvussa 5.1. Kyselyyn vastaajia oli yhteensä kuusi (6) eri järjestötoimijaa.

Kyselyn aluksi selvitettiin järjestöjen kohderyhmä. Kaikkien vastanneiden kohderyhmänä ovat molemmat sukupuolet. Kysymyksestä ei kuitenkaan tullut ilmi, ovatko

kaikki toiminnot molemmille sukupuolille vaan kyseessä oli yleinen kohderyhmä. Kuvio 1 selviää järjestöjen kohderyhmän pääsääntöinen ikä. Toimintaa järjestettiin kaikille kysymyksessä esitetyille ikäryhmille alle kouluikäisistä yli 18-vuotiaisiin. Yli 18-vuotiaat-vastausvaihtoehtoa ei haluttu tarkemmin määritellä, sillä TUHAT-hankkeessa kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret.

Kuvio 1.

Kyselyyn vastanneilla järjestöillä on useita erilaisia harrastustoimintoja pois lukien erityislapsille tarkoitettuja kerhoja, joita ei ollut kenelläkään vastaajista. Harrastustoiminnot sekä niiden järjestämiskerrat selviävät tarkemmin kuvioista 2. Kysymysvaihtoehtoon ”Muuta, mitä” vastattiin olevan lasten kuvataideleirejä 2-5 kertaa vuodessa.

Kuvio 2.
Millaisia harrastustoimintoja järjestöllänne on ja kuinka usein niitä järjestetään? (N=6)

	Usein mmmin kuin 2 kertaa viikossa	1-2 kertaa viikossa	Kerran viikossa	Kerran kuussa	2-5 kertaa vuodessa	Harvoin	Ei koskaan	Yhteensä	Keskiarvo
Kerhoja	1	1	0	0	0	2	2	6	4,83
Erityisten kerhoja	0	0	0	0	0	0	6	6	7
Liikuntakerhoja	0	2	0	0	0	0	4	6	3,33
Pienryhmätoimintaa	1	1	1	1	1	1	0	6	3,5
Kursseja tai työpejoja	0	1	1	0	4	0	0	6	4,17
Koulutuksia	0	0	0	1	3	1	1	6	3,33
Muuta, mitä?	0	0	1	0	1	0	4	6	6
Yhteensä	2	5	3	2	9	4	17	42	3,17

Kuviosta 3 selviää, kuinka liikunnallista harrastustoimintaa on järjestöissä. Liikuntakerhoissa toiminta on pääsääntöisesti liikuntaa. Kerhoissa toiminta on liikunnallista joko säännöllisesti (yksi vastaaja), satunnaisesti (1 vastaaja) tai ei koskaan (1 vastaaja). Suurimmassa osassa toiminnoista liikutaan satunnaisesti (7 vastaajaa) tai ei ollenkaan (6 vastaajaa). Tämä on Pokalille hyödyllinen tieto, koska juuri tähän liikkumattomuuteen pyritään vaikuttamaan.

Tukea tarvitsevien harrastustoimintoja ei järjestetty ollenkaan vastanneiden järjestöjen harrastustoiminnoissa. Syyksi tähän annettiin ohjaajapulaa. Yhden vastaajan

Kuvio 3.
Kuinka liikunnallista harrastustoimintaa on? (N=6)

	Toiminta pääsääntöisesti liikuntaa	Toiminnassa liikutaan joka kerta	Toiminnassa liikutaan säännöllisesti - ei kuitenkaan joka kerta	Toiminnassa liikutaan satunnaisesti	Toiminnassa ei liikuntaa ollenkaan	Järjestö ilämme ei ole kyseistä toimintaa	Yhteensä	Keskiarvo
Kerhot	0	0	1	1	1	3	6	3
Erityisten kerhot	0	0	0	0	0	6	6	6
Liikuntakerhot	2	0	0	0	0	4	6	4,33
Pienryhmätoiminta	0	1	0	2	1	2	6	4,5
Kurssit ja työpejat	1	1	0	2	2	0	6	3,5
Koulutukset	0	0	1	1	2	2	6	4,83
Muut toiminnot	0	0	0	1	0	5	6	3,67
Yhteensä	3	2	2	7	6	22	42	4,83

mielestä tukea tarvitsevien harrastustoiminnoille ei ole tarvetta. Tukea tarvitseville haluaisi kaksi vastaajaa kuudesta aloittaa harrastustoimintojen järjestämisen. Perusteluja tukea tarvitsevien harrastustoimintojen vähyydelle annettiin valmiuksien puuttuminen.

Viisi vastaajaa kuudesta pystyy mielestään järjestämään toimintaa toivomassaan laajuudessa. Yhden vastaajan mielestä toiminta ei ole toivotussa laajuudessa ja tähän esitetään syyksi tärkeimpänä syynä rahaa, tilapulaa sekä ohjaajapulaa.

Kuviosta neljä (4) selviää, millaista tukea tai apua järjestöt haluaisivat uuden toiminnan aloittamiseen. Vastausvaihtoehto ”Muuta, mitä” pitää sisällään ”yhteisen tahdon”, koska vastanneen järjestön toiminta on ”vapaamuotoista yhdessä oloa fiiliksen mukaan”. Puolet vastaajista on suunnitellut uuden toiminnan aloittamista, joita ovat vauvasirkus, vanhusten kuntopiiri sekä alakouluikäisten iltapäiväkerhoryhmä. Ne järjestöt, jotka eivät ole suunnitelleet uuden toiminnan aloittamista esittävät syiksi ohjaaja- sekä osallistujapulaa, tekijöiden lisäkoulutustarvetta ja rahaa.

Kuvio 4.

Kyselyn viimeisenä kysymyksenä oli järjestötoimijoiden halukkuus olla mukana Tukea harrastamiseen-hankkeessa. Viisi vastaajaa kuudesta halusi olla mukana TU-

HAT-hankkeessa ja heihin otti yhteyttä Pokalin TUHAT-hankkeen työntekijä Tintti Karvonen syksyllä 2013.

Aineiston pohjalta voidaan päätellä, ettei järjestöjen harrastustoiminnoissa ole paljoa liikuntaa, ellei toiminta ole varsinainen liikuntakerho. Toisaalta osa järjestöistä on suunnitellut uuden toiminnan aloittamista, joita olivat vauvasirkus, vanhusten kuntopiiri ja alakoululaisten iltapäiväkerhoryhmä. Edellä mainitut uudet suunnitellut toiminnot olisivat voineet muuttaa tutkimustulosta, sillä ainakin vauvasirkus ja vanhusten kuntopiiri pitävät sisällään myös liikuntaa.

Aineiston perusteella voidaan päätellä, että useat järjestöt tarvitsisivat toimintoihinsa enemmän rahaa. Esimerkiksi uuden toiminnan aloittamisen esteenä rahaa on pidetty tärkeimpänä syynä. Myös järjestötoimijoilta kysyttäessä tuen ja avun tarpeesta, vastaukseksi saatiin neljältä vastaajalta tuen tarpeeksi rahallisen avun.

Kyselyn perusteella toinen este esimerkiksi uuden toiminnan aloittamiselle on ohjaajapula. Vaikka harrastuksiin tulijoita olisi, ei uusia toimintoja voida aloittaa ohjaajien puutteen vuoksi. Kyselystä ei tullut ilmi, puuttuvatko ohjaajat kokonaan vai eikö ohjaajilla ole valmiuksia, tietoa ja taitoa toimia ohjaajana. Ohjaajapulaa ja yleisesti ottaen vapaaehtoistoimijoiden puutetta voidaan pitää yleistettävänä tietona ympäri Suomen, sillä etenkin pienemmät järjestöt toimivat useimmiten pienillä resursseilla ja jäsenmäärillä (Laimio & Välimäki 2011, 11-14). Kyseinen ongelma ei ole siis pelkästään Outokummun alueella.

Aineistosta selviää myös järjestöjen tarvitsevan erityisesti rahallista tukea ja koulutuksia. Tämä tieto on hyödyllinen Pokalin TUHAT-hankkeelle, koska tulevaisuudessa voidaan hankerahoituksen avulla järjestää esimerkiksi ohjaajakoulutuksia ja antaa ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi hankerahoitushakemuksen tekoon. Koulutuksissa voidaan käydä läpi myös liikunnan lisäämistä myös muihin toimintoihin kuin liikuntakerhoihin lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden parantamiseksi.

Toisaalta osa kyselyyn vastanneista on järjestämässä kevään 2014 aikana Aarrejhti-tapahtumaa, jossa toiminta ja toiminnot ovat pääsääntöisesti liikuntaa. Järjestöt

voivat saada tapahtuman järjestämisestä lisää vinkkejä, kuinka he voisivat lisätä tois-
tuviin harrastustoimintoihinsa lisää liikettä.

Yhteenvetona kyselyn vastauksista voidaan päätellä, että Outokummun alueen jär-
jestöillä on pulaa ohjaajista ja rahasta. Pokalin TUHAT-hanke voi hyödyntää tätä tie-
toa järjestämällä esimerkiksi uusia ohjaajakoulutuksia kyseisen kunnan alueelle.
Hanke voi järjestää myös ohjausta ja neuvontaa, kuinka esimerkiksi Raha-
automaattiyhdistykseltä voi hakea rahoitusta toimintaansa.

Myös liikunnan osuus vastanneiden järjestöjen toiminnoissa on vähäistä. Usein aja-
tellaan, ettei esimerkiksi käsityökerho tai askarteluhetki voi pitää sisällään liikuntaa tai
edes pientä liikettä. Tämä tuli ilmi myös kyselystäni. Suurimmassa osassa toiminnois-
ta liikutaan joko satunnaisesti tai ei liikuta ollenkaan, ellei kyseessä ole liikuntakerho.
Etenkin tätä tietoa voidaan hyödyntää Tukea harrastamiseen-hankkeessa tulevai-
suuden toimintoja suunnitellessa, koska TUHAT-hankkeen yksi tavoite on juuri lasten
ja nuorten fyysisen aktiivisuuden lisääminen ja kyseisen kohderyhmän harrastustoi-
mintoihin vaikuttamalla voidaan edesauttaa fyysisen aktiivisuuden lisäämistä.

Aineistosta tai oikeastaan sen puutteesta voi myös päätellä, ettei Outokummun kult-
tuuri- ja nuorisojärjestöillä ole liikuntaa toiminnoissaan. Osa vastaamatta jättäneistä
järjestötoimijoista on voinut tulla siihen tulokseen, ettei heidän tarvitse vastata kyse-
lyyn, koska heillä ei ole liikuntaa toiminnoissaan. Tämä on tosin tulkintaa eikä voida
täysin olettaa liikunnan puutteen olevan syynä vastaamattomuuteen.

4.7 Aineistosta tuotokseen – Aarrejahti-ohjeistus

Kyselystä kävi ilmi useamman Outokummun järjestötoimijan haluavan olla mukana
Tukea harrastamiseen-hankkeessa. Osa järjestöistä on mukana järjestämässä Aarre-
jahti-tapahtumaa aina omalla vuorollaan. Koska Aarrejahti on tapahtumana uusi, sen
pääjärjestäjät eli Pohjois-Karjalan Liikunta ry ja Outokummun Partio halusivat kirjalli-
sen ohjeistuksen tapahtuman järjestämiseen, jolloin jokaiselle järjestävälle taholle ei
tarvitse erikseen selittää, mikä on Aarrejahti ja millaisia toimintoja se pitää sisällään.

Aarrejahti-ohjeistuksesta haluttiin tehdä mahdollisimman selkeä sekä myös tarpeeksi lyhyt, jotta järjestötoimijoilla riittäisi mielenkiintoa koko ohjeistuksen lukemiseen. Ohjeistus on pituudeltaan kaksi (2) A4-sivua. Ohjeistus on ulkonäöltään hyvin selkeä. Ohjeistuksen oikeassa yläreunassa on kuva aarrearkusta. Kyseinen aarrearkku löytyy myös Aarrejahdin mainoksista. Ohjeistuksen reunoista tulee myös mieleen aarteen etsiminen tai metsästys.

Ohjeistus koostuu neljästä (4) eri osiosta. Ensimmäinen osio on nimeltään ”Mikä Aarrejahti?” ja siinä kerrotaan perustietoja Aarrejahdistä, esimerkiksi millaista toimintaa Aarrejahdissa tulisi olla. Tässä on painotettu erityisesti sitä, että toiminnan tulee olla koko perheelle sopivaa sekä sellaista, jossa ei tarvitse olla koko aikaa mukana, vaan perheet voivat tulla ja mennä omien aikataulujensa mukaan. Ensimmäisestä osiosta löytyvät tiedot myös tapahtuman maksuttomuudesta ja aikataulusta, Aarrejahti järjestetään aina joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai klo 10.00-12.00. Ensimmäisessä osiossa täytyi olla myös maininta toiminnan rahoittajasta eli Outokummun Partiolle myönnetystä seuratuesta.

Alun perin ensimmäinen osio sisälsi myös Aarrejahti-tapahtuman vuorolistan. Tämä päädyttiin kuitenkin poistamaan ohjeistuksesta, koska vuorolista voi muuttua ja päivittyä, jonka vuoksi vuorolista jouduttaisiin lähettämään aina uudestaan järjestäville tahoille. Vuorolista löytyykin Outokummun Partion nettisivuilta, jonne myös ohjeistuksessa on ohjeet mennä.

Toinen osio on nimeltään ”Mitä tulee ottaa huomioon”, jossa kerrotaan lisätietoja Aarrejahti-tapahtumasta sekä korostetaan huolellista suunnittelutyötä ennen itse tapahtumaa. Toisesta Aarrejahti-ohjeistuksen osiosta löytyy kappaleet aiheista ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana sekä tapahtuman jälkeen. Ennen tapahtumaa tulisi huolehtia muun muassa suunnittelutyöstä sekä tarvittavista välineistä. Suunnittelutyössä täytyy huomioida tapahtuman osallistujamäärän vaihtuvuus. Aarrejahti-tapahtuman osallistujamäärä on vaihdellut kahdestakymmenestä (20) osallistujasta jopa kahdeksaankymmeneen (80) osallistujaa.

Tapahtuman aikana järjestävän tahon tulee huolehtia toimintapisteiden sujuvuudesta sekä turvallisuudesta. Tapahtuman jälkeen järjestäjien pitää laittaa sähköpostitse

ilmoitusta tapahtuman sujumisesta sekä kävijämäärästä niin Outokummun Partion kuin myös Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n yhteyshenkilöille, jotta tapahtumaa voidaan kehittää eteenpäin myös tulevaisuudessa.

Ohjeistuksen toisessa osiossa on myös korostettu sitä, että perheet voivat tulla paikalle joko ripotellen tai yhtenä isona ryhmänä. Tämä täytyy huomioida etenkin toimintojen tai toimintapisteiden suunnittelussa, etteivät perheet joudu odottamaan vaan pääsevät heti osallistumaan Aarrejahtiin. Koska tapahtumassa pyritään siihen, ettei perheiden tarvitse odottaa paljoa, voi se edistää tapahtuman positiivista mielikuvaa ja näin ollen myös niin sanottu puskaradio lähtee liikkeelle ja tieto tapahtumasta leviää laajemmalle.

Aarrejahti-ohjeistuksen kolmannesta osiosta ”Lisätietoja”-otsikon alapuolelta löytyvät yhteystiedot sekä tapahtumasta vastaavien tahojen Internet-sivut. Neljännessä osiossa on kirjallisuus- ja linkkivinkkejä tapahtuman järjestämiseen, esimerkiksi Nuoren Suomen Internet-sivusto www.suunnittelenliikuntaa.fi, josta voi löytyä apua toimintapisteiden suunnitteluun. Nuoren Suomen sivusto lisättiin ohjeistukseen Pokalin työntekijän toiveesta. Myös Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima Liikkuva koulu-sivusto (2014) on linkkivinkeissä, koska sieltä voi löytyä apua esimerkiksi toimintojen valitsemiseen. Muut neljännen osion vinkit ovat kirjallisuusvinkkejä tapahtuman järjestämiseen.

Aarrejahti-ohjeistus lähetettiin sähköpostitse kevään 2014 järjestäville tahoille. Päädyin valitsemaan yhdessä TUHAT-hankkeen työntekijän kanssa sähköisen muodon ohjeistukselle, koska paperiset ohjeistukset häviävät helpommin kuin sähköisessä muodossa olevat. Nykyisin monella on käytössä myös Internet lähes kaikkialla, jolloin ohjeistusta pääsee katsomaan tarvittaessa vaikka juuri ennen tapahtuman alkamista. Toisaalta jos joku haluaa ohjeistuksesta itselleen paperisen version, on ohjeistus helposti tulostettavassa muodossa.

Toisaalta sähköisessä muodossa olevat ohjeistukset voivat kadota monien sähköpostien joukkoon. Luotan kuitenkin järjestäviin tahoihin, että he haluavat saada tarvitsemansa tiedon Aarrejahti-tapahtuman järjestämiseen ja näin ollen käyttävät myös sähköpostia. Sähköpostia ei myöskään lähetetty minun omasta sähköpostiosoitteesta.

tani vaan Pokalin työntekijän, koska järjestötoimijat eivät välttämättä lue niin hyvin opiskelijoiden lähettämiä sähköposteja kuin muiden järjestötoimijoiden lähettämiä.

5 ARVIOINTI

Luvussa viisi (5) arvioin opinnäytetyöni luotettavuutta, eettisyyttä, Aarrejahti-ohjeistuksen onnistumista ja omaa oppimistani opinnäytetyöprosessin aikana.

5.1 Luotettavuuden arviointi

Opinnäytetyön luotettavuutta pitää pohtia tarkkaan kerätyn aineiston koosta johtuen. Aineiston koko oli vain kuusi (6) vastausta, joten voidaan miettiä, kertooko se tarpeeksi kaikista Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoiminnoista. Prosentuaalisesti vastausten lukumäärä verrattuna järjestöihin on vain 0,15 prosenttia. Vastausprosentti oli siis todella pieni eikä tuloksia voida näin ollen yleistää koskemaan kaikkia Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjä. Kokonaisuudessaan kysely lähetettiin siis 41. eri järjestötoimijalle.

Toisaalta kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston koko voi olla pienempi kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston määrää ei voida määrittää jokaiseen tutkimukseen päteväksi, vaan se on aina tapauskohtainen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tärkeää miettiä aineiston kylläntymistä, kun pohditaan aineiston koon riittävyttä. Jos uudet vastaukset eivät anna enää uutta tietoa tutkimusongelmaan liittyen, voidaan ajatella aineiston olevan riittävä. (Eskola & Suoranta, 2008 60-64.) Opinnäytetyössäni ei kuitenkaan voida puhua kylläntymisestä, vaikka vastaukset olivatkin hyvin samantyyllisiä lähes kaikilla vastanneilla tahoilla. Kylläntymisen ohjenuorana on viisitoista (15) vastausta (Eskola & Suoranta 2008, 62) eikä tätä vastaajamäärää saavutettu.

Hanna Vilkka kirjoittaa myös, ettei tutkimusaineiston koolla ole kvalitatiivisessa tutkimuksessa merkitystä. Tutkimusaineistolla tulee saada kattava kuvaus tutkimusongelmaan eikä tutkimusaineistosta tehdä otoksia kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ratkaisee siis laatu eikä määrä. (Vilka 2005, 126-131.) Vilkan ajatuksiin pohjautuen voidaan siis ajatella, että aineiston määrällä ei

myöskään omassa opinnäytetyössäni ole niin paljoa merkitystä, sillä Pokali sai itselleen tarvitsemansa tiedot.

Toisaalta vastanneista järjestötahoista viisi kuudesta halusi olla mukana Tukea harrastamiseen-hankkeen toiminnoissa. Tämä on tärkeää itse hankkeelle, koska hanke sai itselleen yhteistyökumppaneita aktiivista järjestötoimijoista. Vaikkei kyselyn perusteella saatu todella luotettavaa tietoa Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen harrastustoimintojen nykytilasta, sai TUHAT-hanke itselleen kuitenkin yhteistyökumppaneita tulevaisuutta varten.

5.2 Työn eettisyys

Työn eettisyyteen liittyy muun muassa käsitteet plagiointi, ihmisarvon kunnioittaminen ja rehellisyys. Rehellisyyteen ja ihmisarvon kunnioittamiseen liittyy esimerkiksi tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus. Ketään ei voi pakottaa osallistumaan tutkimukseen. Myös rehellisyys ja plagiointi liittyvät toisiinsa. Tutkimuksen tekijä ei saa plagioida muita eikä myöskään itseään. Työssä on tärkeää myös oikeaoppinen ja riittävä raportointi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 23-27.)

Opinnäytetyössäni kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin vapaavalintainen koulutuspaketti, jonka Pokalin henkilökunta piti arvonnän voittajalle. Tätä niin sanottua porkkanaa pohdittiin myös eettisyyden kannalta. Onko välttämätöntä, että tutkimukseen vastanneille on jokin palkinto? Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että arvonnän avulla voisimme mahdollisesti saada lisää vastauksia kyselyymme.

Puhelinhaastatteluja sekä paikan päällä tehtäviä haastatteluja varten pohdittiin myös nauhurin käyttöä ja haastatteluiden nauhoittamista. Tässä jouduin myös miettimään eettisiä kysymyksiä, esimerkiksi miten ja kuinka pitkään nauhoitukset säilytetään. Myös soittaessani eri järjestötoimijoille ja ehdottaessani puhelinhaastattelua, täytyi minun muistaa sanoa, että tulen nauhoittamaan haastattelun ja pyytämään suosituksen nauhoittamista varten.

5.3 Aarrejahti-ohjeistuksen arviointi

Aarrejahti-ohjeistus sekä sen toteutus onnistui mielestäni hyvin. Ohjeistuksesta tulee ilmi kaikki tarvittava tieto koskien kyseenomaisen tapahtuman järjestämistä. Siitä löytyy myös lisätietoja ja vinkkejä, kuinka tapahtuman voi järjestää, jos jollain järjestävällä taholla on mielenkiintoa perehtyä aiheeseen tarkemmin. Lisätietoja ei kuitenkaan välttämättä tarvitse etsiä tai hakea, sillä ohjeistuksesta löytyy kaikki tarvittava tieto lyhyesti kirjoitettuna. Pokalin TUHAT-hankkeen työntekijä Tintti Karvonen ja Outokummun Partion Sami Leinonen myös hyväksyivät ohjeistuksen ja antoivat siitä hyvää palautetta.

Aarrejahti-ohjeistuksen ulkoasu onnistui myös hyvin. Niin fonttivalinnat kuin myös fonttikoko valittiin sen mukaan, että ohjeistus olisi helposti luettava. Väliotsikot tummennettiin, jotta tarvittava tieto löytyisi nopeasti ohjeistuksesta. Tiedon löytymiseen vaikuttaa myös ohjeistuksen lyhyys. Aarrejahti-ohjeistuksen Aarrearkku-kuva on myös yhteneväinen muun Aarrejahti-materiaalin kanssa.

Aarrejahti-ohjeistus meni usean eri toimijan käyttöön ja näin ollen se on hyödyllinen monelle eri toimijalle. Suurin hyöty ohjeistuksesta on kuitenkin Pohjois-Karjalan Liikunta ry:lle sekä Outokummun Partiolle. Ohjeistusta voidaan levittää helposti eteenpäin eikä jokaiselle järjestävälle taholle tarvitse laatia ohjeistusta erikseen Aarrejahti-tapahtuman järjestämisestä. Tapahtuman laadun voi myös olettaa pysyvän samanalaisena, vaikka järjestävät tahot muuttuvatkin, koska ohjeistus on kaikille samanlainen.

Ohjeistuksesta on hyötyä myös myöhemmin erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Tukea harrastamiseen-hanke toimii vuoden 2014 alusta myös muissa Pohjois-Karjalan kunnissa varsinaisen hankeajan alettua. Myös muissa kunnissa pyritään järjestämään vastaavanlaisia tapahtumia, jolloin ohjeistusta hieman muuttamalla voidaan tekemääni ohjeistusta käyttää myös muiden kuntien järjestötoimijoiden kanssa.

5.4 Oma oppiminen

Opinnäytetyön tekeminen vaati minulta pitkäjänteisyyttä, itseuria ja itsekriittisyyttä. Työn tekeminen kesti yli puoli vuotta, vaikkakin ajatukset eivät aina olleetkaan opinnäytetyössä. Vaikeaa on ollutkin itseni motivoiminen työn tekemiseen, koska tein työni yksin ja pidemmällä aikavälillä. Kukaan muu ei ollut minua patistamassa tarttumaan kirjallisuuteen tai tietokoneen näppäimistöön. Olen opinnäytetyön tekemisen ohella oppinut paljon omasta itsestäni ja minulle sopivista työskentelytavoista. Tärkein oppiminen oli minulle ehdottomasti kirjoitustyylini löytyminen. Minulle ei sovi pidemmällä aikavälillä kirjoittaminen, vaan kirjoitan paremmin pienessä kiireessä ja stressissä deadline lähestyessä.

Koen merkitykselliseksi myös oppimiseni fyysisestä aktiivisuudesta ja harrastustoiminnoista. Kirjallisuutta lukemalla ja Pokalin työntekijöiden kanssa työskentelemällä olen oivaltanut fyysisen aktiivisuuden tärkeyden. Olen huomannut tämän myös kirjoittaessani opinnäytetyötäni. Jos olen pitkään istunut tietokoneen ääressä kirjoittamassa, on se vaikuttanut huomattavasti omaan fyysiseen aktiivisuuteeni ja sen heikkeneemiseen. Työtä tehdessä pyrinkin tekemään välillä jotain muuta, jotta sain ajatukset pidettyä selkeinä enkä olisi istunut vain tietokoneen ääressä ruutua tuijottaen.

Opinnäytetyötä tehdessä jouduin sietämään myös epävarmuutta ja -tietoisuutta. Vastaaivatko järjestöt lähettämäni kyselyyn? Mikseivät he vastanneet kyselyyni? Mitä olisin voinut tehdä toisin opinnäytetyötä tehdessäni? Opinnäytetyön aikana jouduin hyväksymään ja ymmärtämään, ettei kaikki mene niin täydellisesti kuin olin ajatellut sen menevän. Opinnäytetyöni aihe muuttui ja kehittyi alkuperäisestä, jonka johdosta pääsin näkemään työelämän muutokset ja niiden vaikutukset omaan työhöni.

Koska opinnäytetyöni aihe muuttui ja kehittyi alkuperäisestä tutkimuksellisesta työstä, en oppinut niin paljoa tutkimuksen tekemisestä, kuin olin alun perin luullut. Tutkimuksellinen osaaminen jäi siis hieman vajaaksi, mutta koen silti oppineeni paljon prosessin kulusta ja raportoinnista. Jouduin myös enemmän ottamaan selvää tapahtuman järjestämisestä, jotta sain sen tiivistettyä selkeään muotoon Aarrejahti-ohjeistukseen.

Opin valtavasti myös käytännön työn tekemisestä ja yhteistyön tärkeydestä tehdesäni opinnäytetyötäni Pohjois-Karjalan Liikunta ry:lle. Olin järjestämässä ensimmäistä Aarrejahti-tapahtumaa yhdessä Pokalin työntekijän Annu Jantusen ja Outokummun Partion Sami Leinosen kanssa. Jo ensimmäinen Aarrejahti-tapahtuma osoitti vastaavanlaisten tapahtumien tärkeyden. Mukana olleet perheet, sekä vanhemmat että lapset, olivat erittäin tyytyväisiä tapahtumaan.

6 LOPUKSI

Opinnäytetyöstäni ei ilmene varsinaisesti mitään uutta tietoa ammattialalle, mutta vanhat käsitykset vahvistuvat. Järjestöillä, etenkin pienillä, on hankala saada itselleen toimijoita ja näin ollen uuden toiminnan aloittaminen on haastavaa. Myös rahallinen tuki ja apu ovat tarpeen pienemmillä ja miksei myös suuremmilla järjestöillä. Etenkin tällä alueella Pokali sai lisätietoa Outokummun kulttuuri- ja nuorisjärjestöjen avun ja tuen tarpeesta ja laadusta, vaikka varsinaisesti uutta tietoa ei Pokalikaan saanut.

Sekä kyselyn että opinnäytetyön tietoperustan pohjalta voidaan ajatella, että Aarrejahti-tapahtumaa järjestävät tahot voivat hyötyä siitä, että he ovat mukana järjestämässä tapahtumaa Outokummussa. Tietoperustassa kerrottiin tapahtumamarkkinoinnista eli siitä, miten esimerkiksi järjestö voi markkinoida omaa toimintaansa tai saada uusia jäseniä jonkin tapahtuman yhteydessä. Aarrejahdistä järjestävät tahot voivat saada niin uusia harrastajia kuin myös toivottavasti uusia toimijoita jo olemassa oleviin tai uusiin toimintoihinsa.

Työni pohjalta voidaan päätellä myös, että edelleen liike ja liikunta muissa kuin liikunnallisissa harrastustoiminnoissa ovat vähäistä. Nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan 7-29-vuotiaista nuorista 85 prosenttia harrastaa jotain (2013, 37-45). Harrastustoiminnoissa voisikin helposti saada lisää liikettä lasten ja nuorten vapaa-aikaan, jos liikettä olisi myös muissa harrastuksissa kuin esimerkiksi urheiluseuratoiminnassa. Myös joissain muissa toiminnoissa voi olla toki liikettä mukana, muttei tästä ole varmaa tietoa olemassa.

Opinnäytetyöni ja erityisesti sen pohjalta syntynyt tuotos on hyödyllinen työn tilaajalle Pohjois-Karjalan Liikunta ry:lle ja Tukea harrastamiseen (TUHAT) -hankkeelle. Varsinkin TUHAT-hanke hyötyy opinnäytetyöstäni, koska hankkeen pilottivaihe päättyi vuoden 2013 loppuun ja varsinainen hankeaika alkoi vuoden 2014 alusta. Opinnäytetyöstäni saatuja tuloksia voidaan hyödyntää suunnitellussa hankkeen toimintamuotoja, esimerkiksi millaisia koulutuksia yhteistyökumppaneille voisi järjestää.

Opinnäytetyöni tuotos on myös lähetetty eteenpäin Aarrejahti-tapahtumaa järjestävälle eri tahoille. Toukokuuhun 2014 mennessä ohjeistuksesta hyötyvät kuusi eri järjestöä tai urheiluseuraa Pokalin ja Outokummun Partion lisäksi. Aarrejahti-tapahtumaa järjestetään mahdollisesti myös toukokuun 2014 jälkeen, joten ohjeistusta levitetään vieläkin laajemmalle. TUHAT-hanke pyrkii jatkossa myös toteuttamaan vastaavanlaisia tapahtumia myös muualla maakunnassa, jolloin ohjeistuksesta hyötyvät myös muiden maakunnan alueiden järjestöt ja urheiluseurat.

LÄHTEET

- Ahonen, Jarmo & Sandström, Marita. 2011. Liikkuva ihminen – aivot, liikuntafysiologia ja sovellettu biomekaniikka. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Vastapaino.
- Hakkarainen, Harri & Jaakkola, Timo & Kalaja, Sami & Lämsä, Jari & Nikander, Antti & Riski, Jarmo. 2009. Lasten ja nuorten urheiluvallmennuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.
- Husu, Pauliina & Paronen, Olavi & Suni, Jaana & Vasankari, Tommi. Suomalaisten fyysinen aktiivisuus ja kunto 2010. Terveystta edistävän liikunnan nykytila ja muutokset. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:15. Helsinki: Kopijyvä oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula. 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Häyrinen, Eija & Vallo, Helena. 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna: AS Pakett.
- Iiskola-Kesonen, Hanna. 2004. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen liikunta ja urheilu ry.2005. Vantaa: Dark Oy.
- Isoherranen, Kaarina. 2005. Moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY.
- Kauhanen, Juhani & Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Vantaa: Dark Oy.
- Laimio, Anne & Välimäki, Sari. 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyy. Jyväskylä: Kopijyvä Oy.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Liikkuva koulu. Viitattu 8.3.2014. www.liikkuvakoulu.fi
- Outokummun kaupunki. Viitattu 24.1.2014. www.aarrekaupunki.fi
- Outokummun Partio. Aarrekaupungin perheliikunta. Viitattu 4.1.2014. www.outokummunpartio.fi
- Outokummun Partio. Seuraesittely. Viitattu 5.3.2014. <http://www.outokummunpartio.fi/seuraesittely/>
- Pohjois-Karjalan Liikunta ry. Pokali. Viitattu 4.1.2014. <http://www.pokali.fi/pokali/>
- Pohjois-Karjalan Liikunta ry. Lasten ja nuorten liikunta. Viitattu 4.1.2014. http://www.pokali.fi/lasten_ja_nuorten_liikunta/
- Pohjois-Karjalan Liikunta ry. 2013 Tukea harrastamiseen-hankesuunnitelma.
- Myllyniemi, Sami & Berg, Päivi. 2013. Nuoria liikkeellä! Nuorten vapaa-aikatutkimus 2013. Helsinki: Kopijyvä.
- UKK-instituutti. Viitattu 14.1.2014. Terve Koululainen. www.tervekoululainen.fi
- Vallo, Helena & Häyrinen, Eija. 3008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna: AS Pakett.
- Vilkkä, Hanna. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, Hanna. & Airaksinen, Tiina. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.

LIITTEET

1. Tutkimuslomake
2. Saatekirje
3. Aarrejhti-ohjeistus

Liite 1. Tutkimuslomake

Järjestön tiedot

1. Mille ikäryhmälle toimintaa järjestetään pääsääntöisesti? *

- Alle kouluikäiset
- 1-3. -luokkalaiset
- 4-6. -luokkalaiset
- Yläkouluikäiset
- Lukiolaiset ja ammattikoululaiset
- Yli 18-vuotiaat

2. Mikä on kohderyhmänne sukupuoli? *

- Tytöt
- Pojat
- Molemmat

3. Arvioi, kuinka paljon toiminnoissanne on kävijöitä vuodessa?

Kerhot

Erityislasten kerhot

Liikuntakerhot

Pienryhmätoiminta

Kurssit ja työpajat

Koulutukset

Muut

toiminta

Kurssit ja työpajat

Koulutukset

Muut toimin-
nat

Tukea tarvitsevien harrastaminen

Erityisen tuen tarpeita on monenlaisia. Joillekin riittää, että ryhmäkoko on pienempi ja toiset tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan toimiessaan ryhmätilanteissa. Välillä riittää myös, että toiminnan ohjaajat ovat tietoisia erityisen tuen tarpeesta ja suunnittelevat toiminnan huomioiden erityisen tuen tarpeen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi toiminnan helppoutta ja taukoja riittävän usein.

6. Onko järjestöllä resursseja järjestää tukea tarvitseville harrastustoimintoja? *

- Kyllä
 Ei, miksi?

7. Huomioidaanko erityistä tukea tarvitsevien harrastaminen ohjaajakoulutuksissa? *

- Kyllä, miten

- Ei

8. Haluaisitteko ruveta järjestämään tukea tarvitseville harrastustoimintaa? *

- Kyllä
 Ei, miksi?

Harrastustoiminnan kehittäminen

9. Pystytekö järjestämään toimintaa toivomassanne laajuudessa? *

Kyllä

Ei

10. Jos ette, niin mikä estää? Valitkaa sopiva vastausvaihtoehto.

	Tärkein syy	Jonkin verran tärkeä	Ei ollenkaan tärkeä
Ohjaajapula	☐	☐	☐
Osallistujapula	☐	☐	☐
Tekijöiden lisäkoulutustarve	☐	☐	☐
Tilapula	☐	☐	☐
Raha	☐	☐	☐
Muu syy, mikä _____	☐	☐	☐

Uuden toiminnan aloittaminen

12. Mitä tukea / apua toivoisitte haluamanne uuden toiminnan aloittamiseen? *

Voitte valita useamman vaihtoehdon.

Rahallista apua

Koulutuksia

Tiloja

Ohjausta ja neuvontaa

Muuta, mitä?

13. Oletteko suunnitelleet jonkun uuden toiminnon aloittamista?

Kyllä, minkälaisen

Ei

14. Jos ette, niin miksi ei?

	Tärkein syy	Jonkin verran tärkeä	Ei ollenkaan tärkeä
Ohjaajapula	☐	☐	☐
Osallistujapula	☐	☐	☐
Tekijöiden lisäkoulutustarve	☐	☐	☐
Tilapula	☐	☐	☐
Raha	☐	☐	☐
Muu syy	☐	☐	☐

15. Tukea harrastamiseen -hankkeen myötä paikkakunnalla on tarkoitus kehittää harrastustoimintaa. Kehittämistoimenpiteet valitaan esiinnousseiden tarpeiden pohjalta (mm. tämä kysely). Toimenpiteet voivat olla esimerkiksi koulutuksia, tapaamisia tai harrastustoiminnan messut. Kirjoita järjestösi yhteystiedot valitsemaasi kohtaan.

Järjestön nimi + puhelinnumero + puheenjohtajan nimi

Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan koulutuspaketti, joka voi esimerkiksi olla Helposti liikkeelle tai Liikkujaksi -koulutus materiaaleineen (Lisätietoa koulutuksista <http://www.pokali.fi/koulutus/>).

Kyllä järjestömme haluaa olla mukana kehittämässä alueen harrastustoimintaa ja osallistua koulutuspaketin arvontaan (ei sitoudu vielä mihinkään, mutta saa tietoa hankkeen etenemisestä ja järjestö kontaktoidaan syksyn 2013 aikana)

Kyllä järjestömme haluaa olla mukana kehittämässä alueen harrastustoimintaa muttei halua osallistua arvontaan

Järjestöemme osallistuu vain arvontaan

Liite 2. Saatekirje

Tukea harrastamiseen - kysely järjestöille harrastustoiminnasta ja sen liikunnallisuudesta. Outokumpu

Hei!

Tutkin opinnäytetyönäni Outokummun kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen sekä seurakuntien ja kansalaisopiston järjestämiä harrastustoimintoja ja niiden liikunnallisuutta. Tutkimuksen tuloksia käytetään Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n Tukea harrastamiseen – hankkeessa.

Kyselyn tiedot jäävät opinnäytteeni lisäksi Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n käyttöön. Kyselyn vastaamiseen menee aikaan noin 10 minuuttia. Vastausaikaa kyselyyn on 21.8.2013 asti.

Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan Helposti liikkeelle-koulutus.

Kiitos yhteistyöstä!

Roosa-Maria Ojanen
roosa-maria.ojanen@humak.edu
Humanistinen Ammattikorkeakoulu

Annu Jantunen
annu.jantunen@pokali.fi
Lasten ja nuorten liikunnankehittäjä
Pohjois-Karjalan Liikunta ry

AARREJAHTI

Mikä Aarrejahti?

Aarrejahti on koko perheen yhteinen toiminnallinen liikuntatuokio. Aarrejahdin periaatteena on, että perhe toimii yhdessä erilaisia toimintoja tehden. Toiminnan tulee olla koko perheelle sopivaa. Aarrejahti on osa Outokummun Partiolle myönnettyä seuratukea, jonka tavoitteena on edistää outokumpulaisten perheiden liikkumista

Aarrejahti-tapahtumat ovat perheille maksuttomia. Aarrejahti järjestetään joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai Outokummussa klo 10.00-12.00.

Aarrejahdista vastaavat eri toimintatahot eri kuukausina. Tarkemmat aikataulut, paikat sekä järjestävät tahot näkyvät alla olevasta vuorolistasta. Vuorolista voi vielä muuttua sekä täydentyä! Uusimman vuorolistan löydät Outokummun Partion nettisivuilta www.outokummunpartio.fi.

Mitä tulee ottaa huomioon?

Seura/järjestö vastaa itse Aarrejahdin järjestämisestä aiheutuvista kuluista, esimerkiksi ohjaajapalkkioista sekä materiaaleista. Aarrejahdin mainonnasta vastaavat Outokummun Partio sekä Pohjois-Karjalan Liikunta ry. Outokummun Partiolta on mahdollista saada apua suunnitteluun sekä Pokalilta lainavälineitä.

Tapahtuman osallistujamäärä vaihtelee. Paikalle voi tulla osallistujia 20 henkilöstä jopa 80 henkilöön. Toiminnan onkin sovelluttava niin pienille ryhmille kuin myös isommalle porukalle! Osallistujamäärä tulee ottaa huomioon myös suunnitteluvaiheessa esimerkiksi varasuunnitelman tekemisellä.

Ennen tapahtumaa on tärkeä muistaa tehdä huolellinen suunnittelutyö! Suunnittelutyöhön kuuluvat niin toiminnan suunnittelu, varasuunnitelman teko, tarvitta-

vien välineiden hankkiminen sekä ohjaajien kanssa Aarrejahdistä sopiminen. Muistathan toimintapisteitä suunnitellessa, että niiden täytyy olla koko perheelle sopivia sekä helposti mukaan tultavia. Perheet voivat tulla paikalle ripotellen tai yhtenä isona ryhmänä.

Tapahtumapäivänä on tärkeää tulla ajoissa Aarrejahti-paikalle laittamaan toimintapisteet valmiiksi perheitä varten. Ensimmäiset perheet voivat tulla jo heti kymmeneltä. Aarrejahdin aikana järjestävän tahon tulee huolehtia toimintapisteiden sujuvuudesta sekä turvallisuudesta.

Aarrejahti-pussi löytyy Outokummun Urheilutalolta. Pussista löytyy opaskyltit, jotka tulee kiinnittää seiniin ennen tapahtumaa sekä ottaa tapahtuman jälkeen pois. Aarrejahti-pussi pitää muistaa palauttaa omalle paikalleen, jotta tulevatkin järjestäjät löytävät sen!

Aarrejahdin jälkeen toivoisimme järjestävän tahon laittavan sähköpostia Outokummun Partiolle osoitteeseen sami.leinonen@pokali.fi ja Pohjois-Karjalan Liikunta ry:lle osoitteeseen tintti.karvonen@pokali.fi siitä, miten kyseinen Aarrejahti sujui sekä kuinka paljon osallistujia tapahtumassa oli. Näin voimme yhdessä kehittää tapahtumaa eteenpäin.

Lisätietoja

Sami Leinonen, Outokummun Partio, sami.leinonen@pokali.fi

Outokummun Partio, www.outokummunpartio.fi

Tintti Karvonen, Pohjois-Karjalan Liikunta ry, tintti.karvonen@pokali.fi

Pohjois-Karjalan Liikunta ry, www.pokali.fi

Tukea harrastamiseen-hanke, www.pokali.fi/tuhathanke

Kirjallisuus- ja linkkivinkkejä tapahtuman järjestämiseen

Nuori Suomi. www.suunnittelenliikuntaa.fi

Liikkuva koulu. www.liikkuvakoulu.fi

liskola-Kesonen, Hanna. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. SLU: 2004.

Kauhanen, Juhani & Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. WSOY: 2002.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen.